

Forum Ruimtelijk Erfgoed Flehite

JAAROVERZICHT 2024

Medio 2024 is Nico Vink naar Twente verhuisd en heeft ons bestuur verlaten. Nico woonde in de binnenstad van Amersfoort en heeft zich als stedenbouwkundige vele jaren intensief ingezet voor de bescherming van de cultuurhistorische waarde van onze stad. Het Forum is hem daarvoor veel dank verschuldigd.

Het Forum Flehite bestaat nu uit de volgende personen:

Tom de Wit, stedenbouwkundige, voorzitter

Trudy de Mooy, stad en beeldende kunst, (interim)secretaris

Jan Bos, architect

Gert Jan Luijendijk, adviseur gebouwd erfgoed

Jan Bronius, bestuurslid Binnenstad Bewoners Netwerk.

Het Forum is in gesprek met enkele nieuwe kandidaat-leden en verwacht versterking in 2025.

Onze Agenda

Het Forum Ruimtelijk Erfgoed Flehite is onderdeel van de Oudheidkundige Vereniging Flehite. Het Forum geeft gevraagd en ongevraagd advies bij bouwplannen en ruimtelijke ontwikkelingen die invloed hebben op de cultuurhistorie van onze stad. Vaak gaat dat over de Binnenstad, maar ook daarbuiten is onze aandacht regelmatig vereist.

SAM en SOPHIE

Een actuele zorg is de verstoring van het historische beeld van onze binnenstad door de opdringende hoogbouw direct daar omheen. Mede door ons toedoen werd in 2019 de Hoogbouwvisie vastgesteld, waarin regels zijn opgenomen ter bescherming van de 'Rijks-beschermde binnenstad'. Het ontworpen 50m hoge woongebouw SAM aan de Stadsring voldoet in meerdere opzichten niet aan die regels en heeft daardoor een zeer schadelijk effect op de beleving van de rijks-beschermde middeleeuwse binnenstad. Het plan werd desondanks op 27 februari 2024 door de gemeenteraad vastgesteld.

Samen met Heemschut, het Binnenstadbewoners Netwerk (BBN) en de bewoners van het Boekhuis aan de Zonnehof, hebben wij in april 2024 beroep ingesteld bij de Raad van State. De uitspraak daarvan verwachten wij in de loop van 2025. Onze voorlopige indruk is dat de Raad van State onvoldoende juridische argumenten ziet om het bouwplan te weigeren.

DE HOF

De Hof had (en heeft) onze aandacht vanwege het voornemen om het plein geheel opnieuw in te richten. De Hof is het belangrijkste plein van de stad, de huiskamer van de stad, en de opgave is om het middeleeuwse karakter van het plein te combineren met de bruikbaarheid in onze tijd. Daarin dient een multifunctioneel gebruik van het plein voor de stad mogelijk te blijven en moet een te eenzijdig horecagebruik worden vermeden.

Het Forum heeft voor de herinrichting in 2023 een ruimtelijk advies en principe plan opgesteld en heeft daarover in 2024 overleg gevoerd met de gemeente en het bureau MAAK. De gemeente wil het plein meer vergroenen, zoals aangegeven in het ontwerp van bureau MAAK. Naar ons oordeel is het ontwerp met enkele verspreide groenperkjes met bomen een atypische oplossing voor een middeleeuws stadsplein.

Het Forum is niet tegen extra bomen, maar ziet dan liever een rij kleine bomen (bijvoorbeeld leilinden) als markering van de terraszone langs de pleinwand tegenover de Joriskerk. Dan blijft het middengedeelte een vrij plein voor de stad en daarmee wordt tevens aangesloten bij het advies van Stadsarchitect Van der Tak in het verleden. Ons advies is te vinden op onze website *'forumflehite.nl'*.

DE OPENBARE RUIMTE

De inrichting en het beheer van de openbare ruimte in en om de Binnenstad blijft in het algemeen onze aandacht vragen. Wij zijn blij met de nieuwe inrichting van de Varkensmarkt en wij steunen het burgerinitiatief **'Van Ring naar Park'**, waarin de Stadsring een grondige verbetering moet krijgen als groene rand van de stad, met mogelijk het terugbrengen van een deel van de Beek.

STADHUISGEBIED en DE FLINT

De start van de bouw van het nieuwe Stadhuis in 2024, heeft tevens de aandacht gevestigd op de herontwikkeling van de vrijkomende huidige locatie. Gedacht wordt aan een nieuw cultuurgebouw op deze locatie, om daarin onder meer De Flint en het OLV theater onder te brengen. Wij steunen het idee om op deze plaats een openbare functie terug te brengen in de binnenstad en vinden het daarbij van groot belang dat nieuwe bebouwing goed past in de schaal van de bestaande binnenstad. Het oude gedeelte van het bestaande stadhuis van architect Van Kranendonk werd duidelijk ontworpen als hoekbebouwing van de stad. Misschien kan een deel daarvan worden ingepast, of in ieder geval als inspiratie dienen voor nieuwbouw op deze locatie.

Voor de vrijkomende locatie van De Flint dient t.z.t. ook een passende nieuwe invulling te worden gevonden, waarbij woningbouw en/of kleinschalige werkgelegenheid bij de mogelijkheden hoort. Wij volgen de ontwikkeling met belangstelling.

MILITAIR HOSPITAAL

De transformatie van het hospitaalcomplex naar een nieuwe opzet met wonen en zorg wordt met aandacht gevolgd. Met name is het belangrijk dat het huidige monumentale karakter van het ensemble duidelijk de basis vormt voor nieuwe ontwikkelingen. De getoonde ideeënschetsen zijn interessant, maar door de toegevoegde nieuwbouw ontstaat er wel een grote druk op bestaande complex. Wij hebben onze zorg daarover overgebracht en we zijn blij dat de ontwikkelaar over de opzet overleg voert met de RCE.

LEUSDERTWEG/AH.

De verouderde en wat rommelige bebouwing aan de Leusderweg bij de hoek van de Van Campenstraat zal met de verplaatsing van AH een ingrijpende verandering ondergaan. In 2024 was er weinig vooruitgang in de voorbereiding. Wij volgen de plannen en dringen er bij nieuwbouw op aan om vooral de typische kenmerken van de 30er jaren wijk te bestuderen en met eigentijdse nieuwbouw daarop aan te sluiten.

BEZOEK UIT ZWOLLE

In juni 2024 hebben we een delegatie van de Oudheidkundige Vereniging 'Vrienden van de Stadskern Zwolle' op bezoek gehad. We hebben de groep langs verschillende Amersfoortse ontwikkelingsprojecten geleid en tevens uitgebreid van gedachten gewisseld over de raakvlakken van elkaars werk. Een interessant punt daarbij was de relatie tussen de vrijwilligersorganisatie en de gemeente. Op welke wijze kan in zo'n samenwerking zo veel mogelijk profijt worden bereikt. Duidelijk werd dat, evenals in Amersfoort, ook in Zwolle de relatie met de gemeente niet altijd stimulerend werkt.

Tom de Wit
1 maart 2025